

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра Фінансового менеджменту та фондового ринку

**РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності
072 Фінанси, банківська справа та страхування**

**освітньо-професійна програма
Фінанси, фінансовий менеджмент та страхування**

**на тему: «Управління фінансовими результатами комерційного
банку»**

Виконавець:

студентка 47 групи ЦЗВФН
Ярошенко Тетяна Павлівна

/підпис/

Науковий керівник:

к.е.н., доцент
Лапіна Ірина Сергіївна

/підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. У середовищі, що швидко розвивається, банківська галузь в Україні виділяється як сектор, який переживає значне зростання. Основний фактор підтримки цього прогресу полягає в ефективному управлінні фінансовими результатами. Фінансовий результат банку є ключовим показником, що відображає його діяльність. Це означає стабільність і надійність комерційного банку, що, у свою чергу, мотивує персонал і керівництво до покращення ринкових операцій, знижує витрати та підвищує рівень банківських послуг.

Основною метою банківської установи є досягнення оптимальної ефективності її діяльності з акцентом на ефективне управління фінансовими результатами. Фінансовий менеджмент банку надає цьому завданню велике значення, оскільки воно забезпечує успішне виконання поставлених завдань і сприяє загальній ефективності його функцій. Для ефективного управління фінансовими результатами банку вкрай важливо створити відповідні організаційно-методичні системи, які сприяють цьому процесу. Крім того, важливо глибоке розуміння фундаментальних механізмів отримання прибутку та використання сучасних методів аналізу та планування. Управління фінансовими результатами в банках відіграє важливу роль у стимулюванні зростання, прибутковості та капіталізації установ у банківському секторі економіки.

Банки в Україні зараз стикаються з ситуацією, яка вимагає впровадження сучасних методів управління фінансами. Це потребує наукового обґрунтування та створення фінансової системи, яка регулює прибутковість, одночасно забезпечуючи платоспроможність і максимізацію прибутку в межах прийнятного рівня ризику. Вкрай важливо враховувати трансформаційні процеси, що відбуваються в національній економіці. Крім того, в сучасних умовах воєнного стану управління фінансовими результатами банку стає критично важливим завданням. Саме ці фактори сприяють актуальності та практичному значенню досліджуваних питань.

Варто зазначити, що питання управління фінансовими результатами в банківських установах активно досліджується як вітчизняними, так і зарубіжними науковцями. До відомих дослідників у цій галузі належать А.О. Антонова, Л. О. Гаряга, А.Ю. Донець, А.А. Кушнарьова, А. Рибалко, С. Халатур та ін. Незважаючи на великий обсяг досліджень у цій галузі, багато питань залишаються відкритими для обговорення та потребують подальшої розробки.

Мета дослідження є дослідження теоретичних та практичних аспектів управління фінансовими результатами комерційного банку та розробка практичних рекомендацій щодо вдосконалення управління фінансовими результатами банку.

Завдання дослідження:

- 1) з'ясувати економічну сутність фінансових результатів комерційного банку;
- 2) дослідити основні складові системи управління фінансовими результатами комерційного банку;
- 3) розглянути методику аналізу та оцінки фінансових результатів комерційного банку;
- 4) провести аналіз показників фінансової діяльності комерційного банку АТ КБ «ПриватБанк»;
- 5) проаналізувати доходи та витрати комерційного банку АТ «ПриватБанк»;
- 6) оцінити прибутковість комерційного банку АТ КБ «ПриватБанк»;
- 7) обґрунтувати напрями підвищення ефективності управління фінансовими результатами комерційного банку;
- 8) визначити стратегію підвищення фінансових результатів АТ КБ «ПриватБанк».

Об'єкт дослідження є процес управління фінансовими результатами комерційного банку.

Предмет дослідження є теоретичні та практичні аспекти управління фінансовими результатами комерційного банку.

Методи дослідження. В роботі використані загальнонаукові та спеціальні методи дослідження. Для вивчення теоретичних засад управління фінансовими результатами банку були застосовані: дедукція, індукція, порівняння, методи ключових понять та класифікації, термінологічний аналіз. В процесі аналізу фінансових показників комерційного банку використовувався: вертикальний та горизонтальний аналіз, індексний метод, графічний та табличний методи. Для обґрунтування напрямів удосконалення управління фінансовими результатами комерційного банку використані наступні методи: наукова абстракції, узагальнення, тредновий аналіз та кореляційно-регресивний аналіз.

Інформаційну базу дослідження складають фінансова та статистична звітність АТ КБ «ПриватБанк», підручники та монографії, наукові статті з питань управління фінансовими результатами комерційних банків, електронні ресурси світової мережі Internet.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота складається з змісту, вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Загальний обсяг роботи становить 68 сторінок (без додатків). Робота містить 11 рисунків, 12 таблиць та 2 додатка. Список використаних джерел містить 42 найменування.

Публікації. За результатами виконання кваліфікаційної роботи бакалавра опубліковано 1 тези доповіді: «Стабілізація фінансово-економічної системи України» VIII Студентської науково-практичної конференції факультету фінансів та банківської справи Одеського національного економічного університету (квітень 2024 р.).

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі *«Теоретичні засади управління фінансовими результатами комерційного банку»* розглянуто економічну сутність фінансових результатів комерційного банку, проведена характеристика складових системи управління фінансовими результатами комерційного банку та розглянута методика аналізу та оцінки фінансових результатів комерційного банку.

У другому розділі *«Аналіз управління фінансовими результатами комерційного банку на прикладі АТ КБ «ПриватБанк»* проаналізовано фінансову діяльність АТ КБ «ПриватБанк», проведено аналіз доходів та витрати комерційного банку АТ «ПриватБанк» і оцінено абсолютні та відносні показники фінансових результатів АТ КБ «ПриватБанк».

У третьому розділі *«Шляхи підвищення ефективності управління фінансовими результатами комерційного банку»* запропоновано напрями підвищення ефективності складових механізму управління фінансовими результатами банку та сформовано стратегії, орієнтованої на підвищення фінансових результатів АТ КБ «ПриватБанк».

ВИСНОВКИ

Основною метою комерційного банку є досягнення максимальної прибутковості та підтримання стабільного фінансового становища, надаючи першочергового значення фінансовим результатам. В кваліфікаційній роботі наведені теоретичні узагальнення та надані практичні пропозиції щодо покращення фінансових результатів комерційних банків.

1. Грошове представлення операційної прибутковості комерційного банку відображається в його фінансових результатах. Ці результати є похідними від невідповідності між доходами та витратами установи, як вказує показник прибутку чи збитку. Доходи банку включають відсотки, отримані від кредитів і депозитів, збори за надані послуги, доходи від торгівлі цінними паперами та різні інші джерела. І навпаки, витрати банку охоплюють витрати на оплату праці, операційні витрати, витрати, пов'язані з утриманням і підтримкою інфраструктури, та інші пов'язані з цим витрати.

2. Управління фінансовими результатами комерційного банку охоплює різні складові системи, кожна з яких відіграє вирішальну роль у максимізації прибутку та забезпеченні операційної ефективності. Планування та бюджетування дозволяють встановити фінансові цілі та контролювати їх досягнення. Управління доходами прагне максимізувати дохід банку шляхом розробки продуктів і послуг, а також управління процентними ставками. Управління витратами наголошує на ефективному використанні ресурсів і скороченні непотрібних витрат. Управління ризиками спрямоване на

виявлення та ефективне управління різними типами ризиків для забезпечення сприятливих фінансових результатів.

Використання цих систем компонентів має вирішальне значення для досягнення як прибутковості, так і стабільності в банківській галузі. Вони служать цінними інструментами для оптимізації використання ресурсів, зниження ризиків і підтримки надійного фінансового стану.

3. Оцінка фінансових результатів комерційного банку ґрунтується на аналітичній основі, яка пропонує важливу інформацію та ресурси для оцінки фінансової діяльності, оцінки ризиків і визначення тенденцій, що дозволяє приймати обґрунтовані рішення. Ця аналітична база охоплює збір, аналіз та інтерпретацію фінансової інформації, включаючи звіти про прибутки та збитки, баланси, а також показники, пов'язані з прибутковістю, ліквідністю та кредитоспроможністю.

Проводячи комплексний аналіз своїх фінансових показників, банк отримує цінну інформацію про сильні сторони та сфери, які потребують покращення. Цей аналіз також відкриває для банку можливості покращити свою діяльність. Озброївшись цією інформацією, менеджери банку можуть приймати обґрунтовані рішення щодо розподілу ресурсів, створення нових продуктів і послуг, встановлення стратегічних цілей і постійного моніторингу їх прогресу.

4. Після проведення аналізу фінансово-економічної діяльності АТ КБ «ПриватБанк» можна зробити висновки, що активи та пасиви банку демонструють тенденцію зростання з метою досягнення стабільності банку та задоволеності клієнтів. Це підтверджується зростанням інвестицій, зростанням депозитів клієнтів, а також вагомою позицією банку на фінансовому ринку. З 2020 по 2023 рік загальні активи банку збільшилися на 307483 млн. грн., або на 80,38 %.

Інвестиції в цінні папери зросли, що призвело до загального збільшення активів і зменшення капіталу та інших активів. Ці коригування здійснюються з метою оптимізації активів, залучення додаткових ресурсів, забезпечення стабільності та розвитку банку. З іншого боку, зростання зобов'язань свідчить про зростання довіри клієнтів і зростання їх депозитів. Це свідчить про те, що банк ефективно залучає і утримує клієнтів, задовольняючи їхні потреби. Також відбулося збільшення власного капіталу на 60,62%.

5. Виходячи з аналізу доходів та витрат АТ КБ «ПриватБанк», стає очевидним, що банк є успішною та процвітаючою установою, яка досягає значних досягнень у своєму секторі. У 2020 році банк отримав значний дохід у розмірі 63325 млн. грн., що є вражаючим показником. Проте витрати за відповідний період сягнули 47519 млн. грн. Це означає, що хоча прибутки банку є задовільними, вони не досягають істотної величини. Бізнес АТ КБ «ПриватБанк» у 2021 році зазнав зростання, про що свідчить зростання доходів до 72197 млн. грн. Крім того, суттєво зменшилися витрати, які склали 31829 млн. грн. Такі фінансові показники призвели до значного збільшення прибутку. За підсумками 2022 року доходи банку продовжили зростати

порівняно з попереднім роком і досягли 79 446 млн. грн. При цьому витрати досягли 43286 млн. грн. Така ж тенденція зберігалася і в 2023 році, коли доходи досягли 110000 млн. грн. Ці цифри свідчать про те, що АТ КБ «ПриватБанк» продовжує свою траєкторію зростання та успіху в галузі.

6. Оцінка фінансових показників діяльності АТ КБ «ПриватБанк» свідчить про не дуже сприятливу динаміку прибутковості за період 2020-2023 років. Це свідчить про деяке погіршення використання ресурсів банку та можливості отримання прибутку. Спостерігаються коливання рентабельності активів і власного капіталу внаслідок діяльності банку, але загальна тенденція негативна. Що стосується показник поточної прибутковості, то проведений аналіз показав його позитивну динаміку зі збільшенням у 1,66 рази за аналізований період. Збільшення прибутку від фінансових операцій відображається на чистій процентній маржі. Проте необхідно додатково дослідити питання, пов'язані зі зниженням рентабельності активів у 2022 році. Тому рекомендується підвищити ефективність управління активами та оптимізувати операційні витрати.

7. Ефективне управління фінансовими результатами відіграє важливу роль для успішного функціонування банку. Таким чином, визначено конкретні заходи щодо підвищення ефективності механізму управління фінансовими результатами банку. АТ КБ «Приватбанк» має можливість досліджувати різні шляхи щодо цього.

Для пом'якшення потенційних втрат і мінімізації ризиків у фінансових операціях банку вкрай важливо створити надійну систему моніторингу та аналізу ризиків. Ця система повинна забезпечувати ефективну оцінку ризиків і постійний моніторинг, забезпечуючи уникнення проблем і посилюючи загальні можливості управління ризиками.

Створення фінансових інструментів є ключовим аспектом розвитку банківської галузі. Банки мають можливість впроваджувати інновації та запроваджувати нові фінансові продукти, які привабливі для клієнтів. Це можуть бути кредитні картки, які пропонують знижки та бонуси, а також різні інвестиційні продукти.

Основна увага приділяється вдосконаленню системи управління активами та пасивами. Банк має можливість застосовувати різні стратегії, такі як планування активів і пасивів, диверсифікація портфелів і ретельний моніторинг ризиків.

Впровадження надійної системи контролю за витратами має вирішальне значення для банку. Для досягнення цієї мети можна використовувати різні методи контролю витрат, включаючи аналіз витрат, раціоналізацію витрат і оптимізацію бізнес-процесів.

Підвищення кваліфікації персоналу, відповідального за нагляд за фінансовими результатами діяльності банку, у тому числі за рахунок використання передових технологій. Банк має можливість запропонувати своїм працівникам навчальні програми та семінари, спрямовані на оцінку

фінансових ризиків, підготовку фінансової звітності та аналіз фінансових даних.

8. За допомогою PEST-аналізу та SWOT-аналізу визначено основні стратегії підвищення фінансової ефективності АТ КБ «ПриватБанк».

Фінансово-господарська діяльність банку має постійно контролюватися та аналізуватися з метою оперативного виявлення потенційних ризиків та можливостей підвищення фінансової ефективності. Основна увага повинна приділятися розширенню клієнтської бази та задоволенню їхніх потреб шляхом розробки та вдосконалення банківських продуктів і послуг. Необхідно ефективно використовувати різні технології для мінімізації витрат і підвищення продуктивності співробітників.

Банк може збільшувати доходи за рахунок географічного розширення діяльності та впровадження нових продуктів і послуг. Інноваційні технології також мають відіграти вирішальну роль в управлінні фінансовими результатами. Крім того, важливим пріоритетом банку має стати підвищення кваліфікації персоналу, який займається фінансовим менеджментом. Зокрема, впровадження інноваційних технологій і цифрових продуктів є життєво важливим для залучення нових клієнтів, підвищення їх лояльності та забезпечення безпеки та управління ризиками. Підвищення якості обслуговування та лояльності клієнтів також мають ключовими стратегіями утримання існуючих клієнтів.

В цілому запропоновані заходи дозволять АТ КБ «ПриватБанк» підвищити свою конкурентоспроможність, розширити мережу клієнтів, і як, наслідок, збільшити прибутковість своєї діяльності.

АНОТАЦІЯ

Ярошенко Т. П. «Управління фінансовими результатами комерційного банку»
кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності
«072 Фінанси, банківська справа та страхування»
за освітньо-професійною програмою Фінанси, фінансовий менеджмент та страхування
Одеський національний економічний університет
м. Одеса, 2024 рік

Кваліфікаційна робота бакалавра складається з трьох розділів. Об'єктом дослідження є процес управління фінансовими результатами комерційного банку. Предметом є теоретичні та практичні аспекти управління фінансовими результатами комерційного банку.

У роботі розглядаються теоретичні аспекти формування, оцінки та управління фінансовими результатами комерційного банку. Проведено аналіз фінансової діяльності комерційного банку АТ КБ «ПриватБанк», проаналізовано фінансові результати банку та оцінено абсолютні та відносні показники прибутковості комерційного банку.

В третьому розділі розглядаються шляхи підвищення ефективності управління фінансовими результатами комерційного банку АТ КБ «ПриватБанк».

Ключові слова: фінансові результати, комерційний банк, доходи, витрати, чистий прибуток, прибутковість.

ANNOTATION

Yaroshenko T. " Management of financial results of a commercial bank"
qualifying work for obtaining a bachelor's degree in a specialty
"072 Finance, banking and insurance" under the educational and professional program
Finance, financial management and insurance
Odessa National Economic University
Odesa, 2024

The bachelor's qualification work consists of three sections. The object of the study is the process of managing the financial results of a commercial bank. The subject is theoretical and practical aspects of managing the financial results of a commercial bank.

The work deals with theoretical aspects of formation, assessment and management of financial results of a commercial bank. An analysis of the financial activity of the commercial bank JSC CB "PrivatBank" was carried out, the financial results of the bank were analyzed and the absolute and relative profitability indicators of the commercial bank were evaluated.

The third section examines ways to improve the efficiency of managing the financial results of the commercial bank JSC CB "PrivatBank".

Key words: financial results, commercial bank, income, expenses, net profit, profitability.